

Brüsseldə 5-ci görüş

Azərbaycan Ermənistan liderlərinin görüşündə müəyyən razılığa gəlinib

İşğalçı Hayastanla Azərbaycan arasında 30 il davam edən keçmiş Qarabağ münaqişəsinə son qoyulsa da, hələ də tərəflər arasında sülh müqaviləsinin imzalanmaması regionda sabitliyin təmin olunmasına imkan vermir. Bunun da yeganə səbəbi Hayastanın cəfəng iddiaları, bəhanələri və hərbi təxribatlarıdır.

Ümumiyyətlə, sülh danışıqları ilə bağlı əsas amil Azərbaycan tərəfindən irəli sürülmüş 5 məlum prinsipin Hayastan tərəfindən qəbul edilməsidir. Bu, beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinin təməl qaydalarıdır. Ona görə də Azərbaycan əvvəlcədən bəyan edib ki, məhz bu prinsiplər üzərində ölkələrin suverenliyi, ərazi bütövlüyü, sərhədlərin toxunulmazlığı və digər prinsiplər əsasında danışıqlar mümkündür və sülh müqaviləsi imzalanıla bilər.

Artıq hər kəsə bəllidir ki, Ermənistan Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü, suverenliyini rəsmən qəbul edib. Bu, tərəflər arasında Praqa və Soçidə keçirilən görüşlərdə təsdiqini tapıb. Belə ki, həmin görüşlərdə Ermənistan Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü, suverenliyini rəsmən qəbul edib. Hayastan qəbul edib ki, Azərbaycan ilə Ermənistan arasında sərhədlər - 1991-ci ilin Alma-Ata Bəyannaməsi əsasında həll olunmalıdır. Bu da bir daha göstərir ki, müttəfiq respublikalar arasında olan sərhədlər dövlət sərhədləri sayılır.

Beləliklə, bu rəsmi addımı atmaqla Ermənistan rəsmən Qarabağı Azərbaycanın ayrılmaz hissəsi kimi tanıyıb. Görünən odur ki, Ermənistan prinsip etibarilə Azərbaycanın məsələyə yanaşması ilə razıdır.

Mayın 14-də Brüsseldə Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Şarl Mişel, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan arasında üçtərəfli növbəti görüşdə Azərbaycan və Ermənistan liderləri bir sıra məsələlərdə razılığa gəliblər. Liderlər 1991-ci ilin Alma-Ata Bəyannaməsinə müvafiq olaraq Ermənistanın 29,800 kvadratkilometr, Azərbaycanın 86,600 kvadratkilometr ərazisinin toxunulmazlığına sadıqlıqlarını təsdiq ediblər.

Ümumiyyətlə, postmünaqişə dövründə bütün görüşlərdə, danışıqlarda İlham Əliyev humanizm və ədalət prinsiplərinə sadıq lider kimi regionda sülhün və əməkdaşlığın təmin olunması üçün aydın siyasət yürütməklə nümunə göstərir. Dövlət başçısının Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Şarl Mişelin dəvəti ilə Belçika Krallığına işgüzar səfəri də ölkəmizin sülhə sədaqətinin növbəti davamı idi.

Brüsseldə keçirilən görüşdə Azərbaycan-Ermənistan münasibətləri ilə bağlı baş verən hadisələr, Vaşinqton danışıqları, eləcə də sərhəddəki vəziyyət müzakirə olunub...

Şarl Mişel üçtərəfli görüşün yekunlarına dair mətbuata açıqlama və

rək bildirib ki, beşinci görüşdə fikir mübadiləsi səmimi, açıq və nəticəyönlü olub. Onun fikrincə, əsas diqqət Azərbaycan ilə Ermənistan arasında münasibətlərin normallaşdırılması prosesinə yönəldilib. Liderlər Cənubi Qafqazda sülhün bərqərar olunması üçün birgə istəklərini ifadə ediblər: "Mən müvafiq söyləri təqdir edirəm. Biz gündəliyimizdə olan bütün məsələləri birlikdə nəzərdən keçirdik. Bu yaxınlarda sülh sazişi ilə bağlı ABS-də keçirilmiş müsbət danışıqlardan sonra bu impuls saxlanılaraq Azərbaycan ilə Ermənistan arasında əhatəli sülh sazişinin imzalanması üçün qətiyyətli addımlar atılmalıdır".

Şarl Mişel bildirib ki, sərhəd məsələlərində tərəflər irəliləyiş və delimitasiya prosesi ilə bağlı atılacaq növbəti addımları müzakirə edib və həmin kontekstdə sərhəd məsələləri ilə bağlı ikitərəfli görüşlərin bərpasına dair razılığa gəliblər: "Liderlər 1991-ci ilin Alma-Ata Bəyannaməsinə və Ermənistanın 29,800 kvadratkilometr və Azərbaycanın 86,600 kvadratkilometr ərazisinin toxunulmazlığına birmənalı sadıqlıqlarını təsdiq etdilər. Sərhədlərin delimitasiyasının yekunlaşdırılması danışıqlar vasitəsilə baş tutacaq".

Bağlantılar məsələsində tərəflər regionda nəqliyyat və iqtisadi əlaqələrin bərpası istiqamətində müzakirələrdə aydın irəliləyişə nail olublar. Bu mövzuda xüsusilə də Naxçıvana və

əks istiqamətdə dəmir yolu əlaqəsinin bərpasına dair mövqelər olduqca yaxınlaşıb. Dəmir yolu əlaqələrinin bərpası ilə bağlı modallıqları və konkret qrafik üzrə zəruri inşaat işlərini özündə ehtiva edəcək ümumi razılaşmanın yekunlaşdırılmasına dair müvafiq heyətlərə təlimatlar verilib. Bu işdə tərəflər Ümumdünya Gömrük Təşkilatından dəstək alınmasına dair razılığa gəliblər.

Humanitar məsələlərə gəldikdə, qarşıdakı həftələr ərzində saxlanılan daha çox şəxslər azad ediləcəkdir. Sadəcə, yolunu azan və qarşı tərəfə keçən əsgərlərin sürətli prosedur vasitəsilə azad olunmalarına dair qarşılıqlı anlaşmanın təmin olunması davam etdirilməlidir.

Şarl Mişel görüşün yekunlarına dair mətbuata açıqlamasında bəyan etdi ki, tərəflər Alma-Ata Bəyannaməsində qeyd olunduğu kimi ərazilərin toxunulmazlığına birmənalı sadıqlıqlarını təsdiq etməklə yanaşı, humanitar məsələlər, saxlanılan şəxslərin azad olunması, həmçinin itkin düşmüş şəxslərin taleyi və minaların təmizlənməsi işinin sürətləndirilməsi də müzakirə mövzusu oldu. Şarl Mişel xüsusi olaraq vurğuladı ki, Azərbaycan ilə Ermənistan arasında sülh sazişinin imzalanması üçün qətiyyətli addımlar atılmalıdır.

*Rəşad BAXŞƏLİYEV,
"Azərbaycan"*